

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
22-IP-04-GE-CON-A (Conference on Agricultural Insurance and Farm Risk Management
ถ่ายทอดสัญญาณดิจิทัลผ่านโปรแกรมซูมในวันที่ 15 มิถุนายน 2565
จัดทำโดย
นางสาวปริยาภัทร ปิ่นภักดี
กลุ่มกำกับผลิตภัณฑ์ประกันวินาศภัยสำหรับบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
16 สิงหาคม 2565

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

โครงการ Conference on Agricultural Insurance and Farm Risk Management จัดโดยองค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization: APO) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มผลิตภาพและเร่งรัดการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกและดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และให้คำปรึกษาและรวบรวมข่าวสารการปรับปรุงการเพิ่มผลิตภาพ โดยการเข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าวสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

Parametric Insurance หรือ Index based เป็นการประกันภัยที่ให้มีการจ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้าตามเหตุการณ์ที่มีทริกเกอร์ดัชนีของเหตุการณ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยจะมีการจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เอาประกันภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามเงื่อนไขการรับประกันภัยต่างๆ ตามที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น ภัยน้ำท่วม หรือภัยพิบัติรูปแบบอื่นๆ โดยระบบจะระบุเงื่อนไขที่ผู้เอาประกันภัยไว้ และนำไปตรวจสอบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างๆ โดยอัตโนมัติ เพื่อที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนเป็นลำดับต่อไป ซึ่งจะแตกต่างจากการประกันภัยรูปแบบเดิม ที่จะชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้เอาประกันภัยโดยลงพื้นที่พิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นการใช้ Parametric Insurance จะส่งผลให้กระบวนการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นเรื่องง่าย โปร่งใสและตรวจสอบได้ตามดัชนี และทำให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนได้อย่างรวดเร็ว

Digital Solutions for Agriculture Insurance คือ การใช้ระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในระบบการประกันภัย ได้ดังนี้

1.) เทคโนโลยีการตรวจจับระยะไกลสำหรับการประกันภัยพืชผล ซึ่งสามารถใช้กับพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ในพื้นที่ห่างไกลและเข้าถึงพื้นที่ได้ยาก โดยวิธีนี้สามารถรวบรวมข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว แต่อาจเกิดข้อผิดพลาดของข้อมูลได้เนื่องจากเป็นข้อมูลระยะไกล จึงต้องมีการตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง

2.) Artificial Intelligence and Machine Learning (AI & ML) เป็นเครื่องมือที่มีความแม่นยำสูงนำไปใช้ในรายแปลงเพาะปลูก เช่น ข้อมูลสภาพอากาศ รังสีแสงอาทิตย์ ข้อมูลสภาพพื้นดิน ข้อมูลการต้องการน้ำของพืช การคาดการณ์ผลตอบแทนหรือผลผลิต พืชผล และการตรวจจับวัชพืช เป็นต้น

3.) โดรน จะเน้นใช้โดรนพ่นยาฆ่าแมลง การใช้ยาฆ่าแมลงโดยใช้โดรนมีศักยภาพสูงในทางการค้า เพื่อลดการสัมผัสสารเคมี และสามารถใช้เฉพาะพื้นที่ที่ต้องการได้

4.) Internet of Things (IoT, Mobile Technologies and Other Web-based platforms) สามารถใช้อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีในการตรวจสอบสุขภาพพืชผล ตรวจสอบสถานีตรวจอากาศอัตโนมัติ ติดตามกำลังคน แจ็งเคลมหรือลงทะเบียนสำรวจความสูญเสียและสถานะการเคลม ซึ่งจะทำให้มีความรวดเร็วและโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

นอกจากนี้ โครงการฯ นี้วิทยากรได้นำเสนอข้อมูลกรณีศึกษาของประเทศที่มีการประกันภัยทางการเกษตรให้กับเกษตรกรรายย่อย กรณีศึกษาประเทศอินโดนีเซียมีโครงการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติตามระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อ

รับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยวิธีการที่เกษตรกรสามารถฟื้นตัวจากความเสียหายหรือการสูญเสียพืชผลอันเนื่องมาจากภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติตามระบบนิเวศทางการเกษตรมุ่งเน้นไปที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น เกษตรกร ผู้จัดหาวัตถุดิบ สถาบันการเงิน หน่วยงานประกันภัย อุทยานวิทยา และรัฐบาลท้องถิ่น

เกษตรกรรายย่อยในประเทศอินโดนีเซียยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตร ไม่ทราบถึงความเสี่ยงทางด้านสภาพอากาศ ไม่เชื่อถือในข้อมูลการพยากรณ์อากาศ และยังทำการเพาะปลูกรูปแบบดั้งเดิม อีกทั้ง ขาดการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งมีเกษตรกรเพียง 10% เท่านั้นที่ได้รับสินเชื่อจากธนาคาร ทำให้เกษตรกรเกิดการละลายแนวปฏิบัติที่ดีต่อการเพาะปลูก โดยการลดผลผลิตทางการเกษตร ใช้วัสดุที่มีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้คุณภาพและปริมาณผลผลิตลดลง และรายได้ของเกษตรกรน้อยลง ดังนั้น เพื่อให้การรับประกันภัยมีประสิทธิภาพต้องมีการจัดการและป้องกันการเกิดความล้มเหลวในการเพาะปลูกน้อยที่สุดโดยการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีต่อการเกษตร ต้องมีการระบุเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยไว้อย่างชัดเจน และมีการจัดการเงินแบบดิจิทัลด้วยความโปร่งใสและเกษตรกรสามารถเข้าถึงได้

ระบบประกันภัยการเกษตรในหลายประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชียมีการรับประกันภัยเฉพาะพืชผลที่สำคัญ เช่น ข้าว ข้าวโพด และข้าวสาลี ในขณะที่ผักและผลไม้ยังคงอยู่นอกแผนประกันภัย แต่สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีการรับประกันภัยพืชผลการเกษตรที่หลากหลาย เช่น กล้าย กะหล่ำปลี มันสำปะหลัง กาแฟ ฝ้าย มะม่วง เป็นต้น เพื่อสนับสนุนเกษตรกรรายย่อย ซึ่งการรับประกันภัยพืชผลการเกษตรดังกล่าวจะคุ้มครองความเสี่ยงที่เกิดจาก ภัยพายุ ภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง แผ่นดินไหว โรคพืช แต่จะไม่คุ้มครองความเสี่ยงที่เกิดจาก ไฟไหม้ โจรกรรม สงคราม และการจัดการที่ล้มเหลวของเกษตรกร

การพัฒนาการรับประกันภัยสำหรับผักและผลไม้เป็นเรื่องที่ท้าทายและใช้ทรัพยากรอย่างมาก สำหรับความท้าทายของเกษตรกรในการทำเกษตร คือ ขาดเงินทุน เทคโนโลยีล้ำสมัย และมีความเสี่ยงจากสภาพอากาศ ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ ดังนั้น เพื่อแก้ไขจุดด้อยต้องสร้างการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรขั้นสูงเพิ่มมากขึ้น การเข้าถึงการเงิน การเพิ่มความรู้ทางการเงิน รวมถึงการให้ความรู้เรื่องการจัดการความเสี่ยงโดยใช้การรับประกันภัย ซึ่งในทางทฤษฎีผักและผลไม้ทุกชนิดสามารถรับประกันภัยได้ แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนการรับประกันภัยต้องมีการศึกษาลักษณะเฉพาะของพืชแต่ละชนิด เช่น ระยะเวลาการเติบโตหรือช่วงของการออกดอก ทำเลที่ตั้งของพื้นที่เพาะปลูกและศักยภาพในการสร้างผลผลิต เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

จากการเข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าวสามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์ในการทำงานปัจจุบันโดยนำความรู้ในส่วนของเทคนิคต่างๆ ปัญหาอุปสรรคในการรับประกันภัยพืชผลการเกษตรในต่างประเทศ นำมาปรับใช้ในการพัฒนากฎธรรม์ประกันภัยให้ตรงกับความต้องการผู้เอาประกันภัยในประเทศไทยให้ได้มากที่สุด และขยายความคุ้มครองการรับประกันภัยนอกเหนือจากการรับประกันภัยการเกษตรที่มีอยู่ ซึ่งปัจจุบันสำนักงาน คปภ. มีการพัฒนาการรับประกันภัยพืชผลการเกษตร เช่น ประกันภัยส้มเขียวหวาน ประกันภัยยางพารา ประกันภัยอ้อย เป็นต้น ซึ่งพัฒนาการรับประกันภัยพืชผลทางเกษตรดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนากฎธรรม์ประกันภัยและจะมีการประชาสัมพันธ์แก่เกษตรกร ต่อไป โดยการพัฒนากฎธรรม์ประกันภัยการเกษตรดังกล่าวอาจจะสามารถนำ Parametric Insurance และ Digital Solutions for Agriculture Insurance มาประยุกต์ใช้ควบคู่กันจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการรับประกันภัยโดยการนำมาประยุกต์ใช้นั้นอาจจะทำในพื้นที่นำร่องเพื่อทำการเก็บข้อมูลก่อนว่าการรับประกันภัยรูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมกับพื้นที่นำร่องหรือไม่ จากนั้นจึงค่อยทำการขยายพื้นที่นำร่อง เพื่อจะเป็นการเพิ่มฐานข้อมูลการรับประกันภัยรูปแบบดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้มานั้นมีความละเอียด แม่นยำและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้เกษตรกรผู้เอาประกันภัยผู้รับประกันภัย และผู้รับประกันภัยต่อ ต้องมีการศึกษาถึงรูปแบบการนำไปใช้ และศึกษาในส่วนของความคุ้มค่าในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรับประกันภัยอย่างไร เพื่อจะได้ไม่เพิ่มต้นทุน และเป็นการผลักภาระให้แก่เกษตรกรในการต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยในอัตราที่สูงขึ้นจากการพัฒนาระบบการรับประกันภัย แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การรับประกันภัยพืชผลทางการเกษตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงเอกชนผู้รับประกันภัยพืชผลการเกษตรต้องมีการศึกษาลักษณะเฉพาะของพืชแต่ละชนิด เช่น ระยะเวลาเพาะปลูกของพืช ช่วงเวลาออกดอกออกผล ขนาดและที่ตั้งของพื้นที่เพาะปลูก ศักยภาพในการสร้างผลผลิต รวมถึงองค์ประกอบของเทคโนโลยีการผลิตด้วย โดยสามารถนำข้อมูล

ลักษณะเฉพาะดังกล่าวมาต่อยอดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยพืชผลทางการเกษตรที่เป็นลักษณะความคุ้มครองเฉพาะที่มีความเหมาะสมกับพืชแต่ละชนิดและตรงกับความต้องการและความเสี่ยงภัยที่แท้จริง เช่น พัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยการเกษตรที่ระบุภัยเฉพาะช่วงระยะเวลาสั้นๆระหว่างที่พืชมีการออกดอกหรือออกผล ซึ่งเป็นช่วงที่พืชมีความเปราะบางต่อภัยแล้ง ภัยลมพายุ เป็นต้น โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนข้อมูลและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดต้นทุนในการสำรวจภัย ต่อไป

ส่วนที่ 3 เอกสารแนบ

- รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการและประเทศที่เข้าร่วมโครงการ
- กำหนดการฉบับล่าสุด (Program)
- เอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา (Training Materials)
- รายงานก่อนการเดินทางที่ท่านดำเนินการ (Country Paper-Thailand)
- เอกสารนำเสนอผลงานหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Presentation)